

מה הוא גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים

גיליון מידע זה הוא אחד מתוך סדרה של גיליונות מידע בינלאומיים המתייחסים לסיכונים תעסוקתיים במקצועות שונים. הוא מיועד לכל אלה הקשורים מקצועית בשמירת הבטיחות והבריאות בעבודה: רופאים ואחיות תעסוקתיים, גיהותנים, ממוני בטיחות וקציני בטיחות, מפקחי עבודה, נציגי עובדים ועובדים מיומנים אחרים.

גיליון מידע זה מפרט, בסדר תקני מוגדר, את הסיכונים השונים אשר **נהג אמבולנס** עלול להיות חשוף אליהם במהלך עבודתו הרגילה. גיליון מידע זה אינו מיועד לספק עצות, אלא מהווה מקור מידע בלבד. הידע על אודות הגורמים לפגיעות ולמחלות תעסוקתיות מאפשר לתכנן וליישם אמצעי מגן מתאימים נגד סיכונים אלה.

גיליון מידע זה מכיל ארבעה עמודים:

בעמוד הראשון מצוי מידע על הסיכונים המשמעותיים ביותר לגבי עבודתו של **נהג אמבולנס**.

העמודים 2 ו-3 מכילים מידע מפורט ושיטתי יותר בנוגע לסוגי הסיכונים השונים, לעתים יחד עם הצעות לגבי אופן מניעתם (הם מסומנים כ-1 וכו', וההסבר להם ניתן בסוף עמוד 3).

עמוד 4 מיועד עבור מידע ספציפי, שהוא בעל ערך במיוחד עבור מומחים בתחום הבטיחות והגיהות, וכולל את תיאור המקצוע, פירוט המטלות של העובד, הערות, מראי-מקום, וכדומה.

מי הוא נהג אמבולנס?

העובד שנוהג באמבולנס, או בכל רכב מיוחד דומה, כדי להסיע אנשים חולים, פצועים או מחלימים אל בית החולים וממנו או כל מוסד רפואי אחר, ומבצע התחייבויות אחרות הקשורות לעיסוקו העיקרי.

מה הם הסיכונים העיקריים של עיסוק זה?

- נהגי אמבולנס נמצאים בסיכון בריאותי רציני עקב מגע עם חולים הלוקים במחלות מידבקות
- נהגי אמבולנס מסייעים, לעתים קרובות, בהרמת חולים ובהעברתם ממקום למקום. במסגרת עיסוקם, הם מבצעים גם מטלות אחרות הדורשות מאמץ פיזי. כל זה יכול לגרום לבעיות גב ולבעיות דומות נוספות
- נהגי אמבולנס עובדים בלחץ זמן ובשעות לא סדירות. הם חשופים למצבים קשים. כל אלה עלולים לפגוע בקיום שגרת חיים סבירה ולגרום ללחץ פסיכולוגי

נערך על ידי צוות מומחים בראשות פרופ' א. דונגי.

מעודכן: אפריל 2016.

סיכונים תעסוקתיים

סיכוני תאונות

- 1 סיכון מוגבר לתאונות דרכים כתוצאה ממהירות נהיגה גבוהה בתנאי חירום, כולל חציית הצטלבויות באור אדום, נהיגה על מדרכות ושיפועים תלולים כדי להגיע ליעד בתוך פקקי תנועה ואי-ציות לחוקי התנועה המקובלים.
 - 2 החלקות, היתקלויות ונפילות (על מדרגות או במישור) בעת נשיאת אלונקות או מטען אחר, או בעת הסיוע לחולים. פגיעות כתוצאה מביצוע מטלות שונות של נהג רכב מנועי: תיקון רכב בשדה, החלפת צמיגים וכד' (ראה "נהג", "נהג משאית" וכו').
- סיכונים הנובעים מהשתחררות פתאומית של גזים דחוסים, כגון חמצן או גזי הרדמה, בתוך האמבולנס.
- סיכוני חורף מיוחדים, כגון נהיגה בגשם ובשלג, ערפל, כבישים מושלגים או מכוסים קרח, תקלות ברמזורים ועוד.

סיכונים פיזיקליים

חשיפה מתמשכת למפלסי רעש גבוהים הנגרמים על ידי צופר החירום.

חשיפה לאיזוטופים רדיואקטיביים (כאשר משתמשים באמבולנס להובלת רדיואיזוטופים אל בית החולים).

סיכונים כימיים

- חשיפה לגזי הרדמה בזמן טיפול בחולים בתוך האמבולנס.
- 3 דלקות עור (דרמטיטיס) ובעיות בדרכי הנשימה, הנגרמות עקב שימוש יתר בחומרי ניקוי, שטיפה, חיטוי ועיקור.
 - 4 חשיפה אפשרית ללוקס עלולה לגרום לאסתמה, לדלקת העור או לקוצר נשימה.

סיכונים ביולוגיים

- חשיפה למחלות מידבקות עקב מגע עם החולים.
- 5 חשיפה אפשרית לנוזלי גוף של חולים וחשש להדבקה באמצעות דם נגוע בדלקת-כבד B, ב-HIV (אייДС) ועוד.

בעיות ארגונומיות, פסיכולוגיות וחברתיות

- 6 כאבי גב ובעיות שריר ושלד כתוצאה ממאמץ יתר ויציבה לא נכונה תוך הרמה או הזזה של מטופלים; נהיגה בדרכים משובשות, תיקון כלי רכב בצדי דרכים וכד'.
- 7 לחץ נפשי כתוצאה מנהיגה מסוכנת ובלחץ זמן; מגע עם נפגעי תאונות, חולים ונפטרים; מסגרות ותנאי עבודה לא שגרתיים; מצבי כוונות ממושכים.
- 8 חשיפה לאלימות, בייחוד בעת הסעה או בטיפול בחולי נפש.

הדרכים למניעה

- 1 יש להעסיק רק נהג אמבולנס מנוסה ומקצועי.
- 2 יש לנעול נעלי בטיחות בעלות סוליות נגד החלקה.
- 3 יש להגן על הידיים באמצעות כפפות עמידות לחומרים כימיים. אם אינן בנמצא, יש להשתמש במשחת מגן.
- 4 יש לבדוק אלרגיה ללטקס ולספק, במקרה הצורך, כפפות שלא גורמות לתגובות אלרגיות.
- 5 יש לחסן נהגי אמבולנס בחיסון בר-תוקף נגד דלקת כבד B; חשיפת נהגי אמבולנס לנוזלי גוף צריכה להיות במעקב באמצעות תכנית בקרה של המעסיק.
- 6 יש ללמוד, להתעדכן ולהשתמש בשיטות הרמה והזזה בטיחותיות של משאות כבדים או מגושמים.
- 7 יש לקבל ייעוץ פסיכולוגי או מקצועי, אם רוצים להשתלב בעבודה הכרוכה בלחץ נפשי ובשחיקה.
- 8 יש לתרגל עם העובדים איך לזהות סכנת אלימות ולהגיב עליה; יש לספק לנהג האמבולנס אמצעי כלשהו לקריאה לעזרה, או ליווי מתאים.

מידע מקצועי נוסף

שמות נרדפים (חליפיים)

נהג אמבולנס פרטי; נהג אמבולנס ציבורי; נהג רכב הצלה; נהג הצלב האדום (או ארגונים דומים); נהג רכב חירום.

הגדרה ו/או תיאור העיסוק

נהוג באמבולנס ומסיע חולים, פצועים או מחלימים; מניח את הפציינטיים על האלונקה ומכניס אותה לתוך האמבולנס, בדרך כלל בעזרתו של חובש או חבר אחר בצוות הרפואי. מסיע חולים או פצועים לבית חולים או למרפאה ואת המחלימים ליעדיהם, ועושה זאת בזהירות ובמיומנות, כדי להימנע מתזוזות פתאומיות שעלולות להזיק לפציינטיים. מחליף את הסדינים המלוכלכים באלונקה. מבצע פעילויות עזרה ראשונה בהתאם לצורך ולמקרה. לעתים ייאלץ לכבול פציינטיים אלימים. לעתים עליו לדווח לצוות הרפואי או לרשויות החוק על פרטי תאונה או אירוע חירום.

נהג האמבולנס יכול, לעתים, לסייע ביילוד תינוק בתוך האמבולנס, ולעתים יעביר גופות נפטרים ממקום אחד למשנהו; כמו כן, אדם הנוהג ברכב חירום - אמבולנס או רכב שירות של בית חולים (אזרחי או צבאי) - עשוי להיות אחראי לתחזוקת הרכב.

תעסוקות דומות ו/או ספציפיות

נהג אמבולנס משטרה; נהג אמבולנס צבאי; נהג (בשירותי הרפואה); נהג בית חולים או מרפאה; נהג מכונית לוויות / חברה קדישא; חובש או עוזר רפואי איש צוות האמבולנס; טייס / עובד מטוס / מסוק אמבולנס / חילוץ.

מטלות

איתור כתובות; ביצוע תיקונים ופעולות אחזקה שוטפות; דיווח; הובלה; החייאה; החלפת סדינים, בגדים, צמיגים וכד'; הנשמה; הפעלה; הרמה; התראה; חיבור לחמצן; טיפול; טיפול תקופתי ברכב; טעינה ופריקה; מיקום והצבה; משיכה ודחיפה; מתן תרופות; נהיגה; ניהול מסמכים; ניקוי; נשיאת אלונקות או מטען אחר; סיוע לרופא או לחובש; צפירה; ריסון/כבילת חולים תוקפנים; תחזוקה (בעיקר ברכב).

ציוד עיקרי הנמצא בשימוש

רכב אמבולנס, טנדר; ערכת כלים סטנדרטית לטיפול ברכב; ציוד לטיפול בתקרים; ציוד עזרה ראשונה / חירום ו/או ציוד לטיפול בפציינטיים - אלונקה, בקבוקי חמצן, מסכות, כפפות, מד לחץ דם; מוניטורים למעקב אחר תפקוד הלב והריאות; ציוד למטרות תקשורת וכד'.

מקומות עבודה שבהם העיסוק שכיח

מתקני בריאות ומערכות אזרחיות, צבאיות / צבאיות למחצה, ציבוריות או פרטיות; שירותי אמבולנס, בתי חולים, בתי אבות.

הערות

1. למידע נוסף על הסיכונים הכרוכים בנהיגה ובטיפול ברכב מנועי ראה דפי סיכונים של מקצועות אחרים: "נהג", "נהג משאית", "מכונאי רכב".
2. מסמך זה אינו מתייחס לסיכונים הבטיחותיים והגיהותיים של טייס ושל צוות מטוסים המשמשים כ"אמבולנסים מוטסים".
3. במקרים מסוימים פרמדיקים יכולים לשמש כנהגי אמבולנס, לאחר שעברו הכשרה מתאימה ועמדו בבחינות הרלבנטיות.
4. בשטחי יהודה ושומרון נמצאים נהגי האמבולנס בסיכון ביטחוני קבוע בשל סביבת העבודה.

מראי מקום

1. Encyclopaedia of Occupational Health and Safety, 4th Ed., ILO, Geneva, 1998, Vol. 3, p. 95.18 - 95.19
2. DOT: Dictionary of Occupational Titles 4th.Ed., USA Dept. of Labor, 1991, USA
3. International Labour Office Geneva: ISCO-88 International Standard Classification of Occupations, 457 pp., ILO, Geneva
4. USA USA Dept. of Labor: Occupational Outlook Handbook, 1996-7. Ed. Pp. 471 (and later date editions)
5. How to Become an Ambulance Driver: Step- by-Step Career Guide – Google: Ambulance Driver..